

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-57М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи з навчальної
дисципліни «Глобальна економіка»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292
«Міжнародні економічні відносини»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 9 від 15.06.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Глобальна економіка» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Жемба А. Й. – Рівне : НУВГП, 2023. – 37 с.

Укладач:

Жемба А. Й., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск:

Кушнір Н. Б., к.е.н., проф., завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Керівник групи забезпечення ОПП:

Жемба А. Й., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

ID перевірки: 1015578870

© А. Й. Жемба, 2023

© Національний університет
водного господарства та
природокористування, 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Мета і завдання дисципліни.....	3
2. Методи оцінювання.....	7
3. Плани практичних занять та методичні вказівки до самостійної роботи.....	7
Тема 1. Часові межі феномену глобалізації. Сучасна методологія глобалістики.....	7
Тема 2. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики.....	9
Тема 3. Становлення глобальної економіки.....	10
Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.....	11
Тема 5. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації..	12
Тема 6. Парадоксальна природа глобальних трансформацій..	14
Тема 7. Альтерглобалізм та його форми.....	15
Тема 8. Глобальна економіка як прогностична реальність.....	16
Тема 9. Регулятивні механізми глобальної економіки.....	17
Тема 10. Міжнародні стратегії глобалізації. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.....	19
4. Тести для самоконтролю знань.....	20
5. Список рекомендованої літератури.....	35
Додатки.....	37

Вступ

Сучасна світова система все більше набуває глобального характеру, що спричиняє багато суттєвих змін: виникнення і поширення наднаціональних структур (багатонаціональних підприємств і фінансових структур, міжнародних організацій, міжрегіональних угруповань), більш тісний зв'язок між всіма суб'єктами світової економіки. На сьогодні неможливо вибудувати та розвивати ефективну виробничу систему в умовах закритої економіки. Інтеграція у глобальний економічний простір сприяє формуванню потужного потенціалу, що посилює позиції країни в глобальних рейтингах.

У світлі сучасних подій, коли Україна стає важливим гравцем на світовому ринку, і всі цивілізовані країни підтримують та співпрацюють з Україною, важливо підготувати висококваліфікованих фахівців, які б з володіли інноваційним способом мислення, методичним інструментарієм аналізу світової економіки та міжнародної політики, навичками прийняття управлінських рішень у складних умовах сьогодення та оцінкою їх наслідків з точки зору екологічної безпеки.

Студенти вивчають умови і фактори становлення та механізмів функціонування глобальної економіки, умови економічної діяльності у сфері глобальної економіки; осмислюють проблеми і протиріччя, характерні для глобальної економіки і шляхи їх вирішення, положення та практичні засади розвитку глобальної економічної системи.

1. Мета та завдання освітньої компоненти

Мета освітньої компоненти формування у здобувачів вищої освіти знань і навичок щодо становлення глобальної економіки, потенційних можливостей розвитку національних економік в умовах глобалізації, а також визначити ефективні стратегії для реалізації цих можливостей; осмислення проблем і протиріч, характерних для глобальної економіки і шляхів їх вирішення.

Предметом вивчення освітньої компоненти є відносини між країнами в процесі інтернаціоналізації і регіоналізації, що формуються відповідно до закономірностей та тенденцій сучасних гео економічних трансформацій, що дає змогу досліджувати процеси світової економіки та інтеграції суб'єктів економіки у їх спорідненості, відмінності та історичному аспекті.

Завдання освітньої компоненти ґрунтується на основному фокусі освітньої програми, акцент якої на критичному осмисленні та системному аналізі закономірностей функціонування сучасних міжнародних економічних відносин у тому числі в рамках міжнародного співробітництва щодо ув'язки економічних, соціальних та екологічних цілей, що надасть можливість виконувати складні управлінські завдання і розв'язувати наукові та прикладні проблеми для розроблення глобальних моделей і сценаріїв з метою оцінки національних стратегій екологізації економічного розвитку в глобальному контексті, включаючи взаємодію в рамках міжнародного бізнесу.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- природу, передумови та фактори становлення глобальної економіки;
- закономірності глобальної економічної інтеграції;
- характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку;
- форми та механізми екологізації глобальної економіки;
- механізми та інструментарій антициклічного регулювання економік у глобальній системі;
- дію конкурентних механізмів глобального ринку;
- напрями інтеграції України в глобальний економічний простір.

вміти:

- аналізувати тенденції глобалізації економічного розвитку;
- виявляти позитивні та негативні наслідки глобалізації;
- аналізувати моделі-проекти глобального розвитку
- оцінювати перспективи економічного розвитку країн

світу в умовах глобалізації;

– визначати, які регулюючі механізми глобальною економікою є найбільш ефективними з точки зору природоресурсного потенціалу.

Відповідно до ОПП освітня компонента повинна забезпечити оволодіння здобувачем наступних **компетентностей**:

- ІК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
- ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- СК 2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.
- СК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини
- СК 11. Здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між екологічними проблемами та форматами взаємодії у сучасних міжнародних відносинах, враховуючи нові формати співпраці щодо дотримання стандартів екологічної безпеки.

Програмні результати навчання наступні:

- ПРН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.
- ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.
- ПРН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи

соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

- ПРН 16. Розуміти принципи сталого розвитку й вміння адаптувати їх до стратегій держав у формуванні засад внутрішньої та зовнішньої політики з урахуванням ризиків і загроз кліматичних змін, водного стресу, ресурсних конфліктів.

2.Методи оцінювання

Для досягнення цілей та завдань навчальної дисципліни здобувачам потрібно вчасно виконати завдання як усні, так і письмові, які розміщені на платформі MOODLE, здати модульний контроль.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти шляхом усного опитування, тестування та письмових завдань.

За вчасне та якісне виконання завдань здобувач отримує такі обов'язкові бали:

- 60 балів за усні і письмові завдання на 10 практичних заняттях;
- 20 балів за модуль 1;
- 20 балів за модуль 2.

Разом – 100 балів.

Здобувачі можуть отримати додаткові бали за участь в олімпіадах, конференціях, конкурсах наукових робіт, публікацію тез доповіді та наукової статті. Тему дослідницької роботи можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

Детальний розподіл балів за курсом розміщено у навчальній платформі Moodle

3. Плани практичних занять та методичні вказівки до самостійної роботи

Тема 1. Часові межі феномену глобалізації. Сучасна методологія глобалістики

Мета: дослідити економічну природу глобалізації, еволюцію наукових концепцій глобалізації та розкрити її сутність і природу

План

1. Природа економічної глобалізації протягом трьох циклів її еволюційного розвитку.
2. Характеристика хвиль глобалізації.
3. Глобалістика як наука, етапи її розвитку, сучасна методологія глобалістики.
4. Базові концепції, які характеризують історичні рамки глобалізації

Питання для самоконтролю:

1. У чому сутність категорії «глобалістика»?
2. Назвіть причини виникнення глобалістики.
3. В чому особливості формування глобалістики?
4. Поясніть термін "глобалізація".
5. Що лежить в основі глобального розвитку?
6. Як визначити вплив глобалізації на економічний та соціально-екологічний розвиток?
7. У чому сутність економічної, соціально-екологічної, технологічної глобалізації?
8. Як саме економічна глобалізація впливає на розвиток країн світу?
9. Назвіть етапи розвитку економічної глобалізації.
10. Чи існують історичні періоди розвитку процесів глобалізації?
11. Визначте особливості глобалізації на сучасному етапі.
12. У чому сутність глобальних екологічних проблем?
13. Чи існує соціокультурний розвиток в глобальному суспільстві?

Теми для обговорення:

1. Основні підходи до визначення історичних кордонів і часових меж глобалізацій.
2. Концепція архаїчної глобалізації. Її аргументація і характеристика.
3. Еволюція наукових концепцій глобалізації та напрями наукових досліджень глобалістики.

4.Характеристика глобального суспільства та взаємозв'язок глобальної політики, економіки, екології.

Література: 2,3,5,6,15,17

Тема 2. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики

Мета: дослідити школи та напрями глобалістики і обґрунтувати її міждисциплінарний статус

План

- 1.Основні школи сучасної глобалістики
2. Еволюція створення теоретичної бази глобалістики
- 3.Дискурс глобалізації, представлений теоріями вчених
4. Місце природоресурсного фактору в формуванні теорії глобалістики

Опис теми

Природа економічної глобалізації протягом трьох циклів її еволюційного розвитку. Тенденції рушійних сил процесу глобалізації. Економічні протиріччя третього етапу глобалізації. Характеристика хвиль глобалізації.

Глобалізація та її суть. Глобалістика як наука, етапи її розвитку. Сучасна методологія глобалістики. Трагування категорії «глобалізація» сучасними вченими. Глобалістика, її еволюція. Особливості сучасної методології глобалістики.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики.
2. Назвіть предмет дослідження глобалістики.
3. У чому полягає принцип глобалізму?
4. Які є головні критерії глобальних проблем?
5. Які наукові школи дослідження глобалістики ви знаєте?
6. У чому особливості розвитку сучасної глобалістики як науки?
7. Сутність концепції «Межі зростання».
8. Назвіть основні доктрини «Школи глобальної екології».
- 9.В чому відмінності школи контрольованого глобального розвитку від школи світ-системного аналізу?
10. Що ви розумієте під концепцією сталого розвитку?
11. Чому глобалістика вважається міждисциплінарною наукою?

12. Охарактеризуйте основні напрями глобалістики.
13. В чому сутність економічної глобалістики?
14. Наведіть приклади функціонування екологічної глобалістики.

Теми для обговорення:

1. Передумови формування глобалістики як науки.
2. Основні напрями теоретизування з приводу глобальних проблем.
3. Ключові дискурси школи економічної соціології.
4. Новітні наукові течії і теорії розвитку глобалістики.

Література: 4,11,13,14,15,17

Тема 3. Становлення глобальної економіки

Мета: проаналізувати суб'єктно-об'єктну диспозицію глобальної економіки на сучасному етапі її становлення

План

1. Суб'єкти глобальної економіки
2. Ресурси і сектори глобальної економіки
3. Глобальна регіонально-локальна стратифікація
4. Диспропорції і асиметрії глобальної економіки

Опис теми

Картографія світу у новітньому геоекономічному просторі. Геоекономічний атлас та карти, що його складають. Закономірності функціонування глобальної економіки з огляду на природо ресурсний потенціал. Економічні параметри прогностичних сценаріїв глобального розвитку. Цивілізаційний аспект глобального розвитку з урахуванням ризиків і загроз кліматичних змін, водного стресу, ресурсних конфліктів.

Питання для самоконтролю:

1. Які чинники глобалізації ви знаєте?
2. Надайте характеристику технічним та технологічним чинникам глобалізації
3. Що є соціально-економічними чинниками глобалізації?
4. В чому сутність морально-етичних чинників глобалізації?
5. Характеризуйте вплив політичних чинників глобалізації на розвиток різних країн.

6. Охарактеризуйте процес становлення загально планетарного науково-інформаційного простору.
7. Надайте аналіз глобальної інформаційної інфраструктури.
8. Поясніть вплив глобалізації світового виробництва на навколишнє середовище країн з різним рівнем розвитку.
9. У чому сутність формування нової системи глобального керування з урахуванням ризиків і загроз кліматичних змін, водного стресу, ресурсних конфліктів?
10. Як аналізується еволюція напрямків глобалізації в економічній літературі?
11. У чому особливості глобальної економіки?
14. Назвіть причини загострення глобальних екологічних проблем.

Теми для обговорення:

1. Характер взаємовідносин між основними учасниками глобальних трансформацій.
2. Основні ресурси розвитку глобальної економіки.
3. Секторальна структура глобальної економіки.

Література: 2,5,6,8,12,12

Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів

Мета: дослідити глобалізм як ідеолого-політичну платформу, пов'язану з усією множиною векторів сучасного світового економічного розвитку

План

1. Цивілізаційна компонента глобального економічного розвитку.
2. Проблема реалізації цивілізаційного проекту глобалізації.
3. Складові і потенціал модифікації стратегії американського економічного інтервенціоналізму.
4. Тенденції економічної динаміки локальних цивілізацій.

Опис теми

Глобалізм як ідеолого-політична платформа, пов'язана з усією множиною векторів сучасного світового економічного розвитку. Американська та європейська геополітика та їх

ідеологічне обґрунтування. Євроатлантизм, континенталізм і основні концепції глобалістики. Державно-політичні платформи, через які реалізується сучасний глобалізм.

Питання для самоконтролю:

1. Що собою являє еволюція локальних цивілізацій?
2. Охарактеризуйте цивілізації індустріального етапу економічного розвитку.
3. Надайте характеристику розвитку цивілізацій постіндустріальної епохи.
4. Що таке цивілізаційні виміри стратегій глобалізму?
5. Назвіть найбільш суттєві ознаки економічного глобалізму.
6. Як економічний глобалізм впливає на розвиток різних держав?
7. Проаналізуйте класифікацію цивілізаційних груп у глобальному економічному просторі на початку ХХІ століття.
8. Яким чином проявляється локалізація глобальності?
9. Характеристика теорії світового суспільства ризику У. Бека.
10. Які складові глобального культурного потоку досліджує А. Аппадурі?
11. Яким чином М. Уотерс здійснює заміщення дихотомії «локальне / глобальне» дихотомією «територіальне / детериторизоване» у своїй праці «Глобалізація» (1995 р.).

Теми для обговорення:

1. Школи сучасної глобалістики.
 2. Дихотомічна типологія «локальне / глобальне» у теоріях глобалістики.
 3. Трактатування терміна «глобалізація» у дослідженнях вчених-глобалістів.
 4. Дискурс віртуалізації у глобалістиці.
- Література:** 5,7,8,10,12,15,17

Тема 5. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

Мета: дослідити сучасні диспропорції та асиметрії глобальної економіки.

План

1. Теоретичні конструкції і сучасна практика глобальних трансформацій.
2. Основні протиріччя глобального розвитку.
3. Діапазон і характер критики глобальних економічних процесів.

Опис теми

Підгрунття й об'єктивні передумови критики економічної глобалізації. Основні напрями критики глобалізації. Соціально-політичні групи, які представляють критичні зауваження щодо процесів глобальної трансформації. Сутність базових критичних зауважень процесу глобалізації. Місце природоресурсних проблем в теоріях критики глобалізації.

Питання для самоконтролю:

1. У чому виражається відмінність критики глобалізації з правого і лівого політичного флангу ?
2. Яка особливість критики глобальних процесів комунітаристами ?
3. Яким чином критикують глобалізацію представники профспілок та культурні традиціоналісти ?
4. Яка суть першого напрямку критики глобалізації стосовно специфічного інтегрування сучасного світу ?
5. Аргументація критики моделі Вашингтонського консенсусу.
6. Зміст третього напрямку критики глобалізації щодо її впливу на поляризацію розвитку країн світу.
7. Критика глобальної тенденції формування відкритих національних економік.
8. Критика глобалізації як противника національної економіки США.
9. Проблема співвідношення глобалізації і вестернізації, критичний погляд на неї.
10. Які перспективи економічного розвитку західних і незахідних країн світу в умовах глобалізації ?

Теми для обговорення:

1. Аналіз сучасної диспозиції окремих регіонів на глобальній карті світу.

2. Специфіка сучасних диспропорцій глобального економічного розвитку.

3. Форми прояву сучасних асиметрій глобальної економіки.

Література: 1,2,4,7,9,10

Тема 6. Парадоксальна природа глобальних трансформацій

Мета: дослідити сутність глобальних економічних парадоксів та вивчити характеристики базових парадоксів економічної глобалізації

План

1. Зміст і об'єктивна природа глобальних парадоксів.
2. Сутність і характеристика парадоксу стратифікації.
3. Сутність і характеристика парадоксу дисоціації.
4. Сутність і характеристика парадоксів глобальної фінансової системи.

Опис теми

Сутність глобальних економічних парадоксів. Базові глобальні парадокси, їх характеристика. Парадокс глобальної стратифікації. Феномен домашнього заміщення. Парадокс «Філдстайна – Хоріока». Парадокс низької мобільності нетто-потоків капіталу. Парадокс дисоціації.

Питання для самоконтролю:

1. Сформулюйте основні проблеми, пов'язані з глобальними трансформаціями.
2. Проаналізуйте сумісність теоретичних моделей з практикою глобальних трансформацій.
3. Поясніть сутність глобальних трансформацій.
4. Назвіть причини виникнення суперечностей глобальних трансформацій.
5. У чому зміст і об'єктивна природа глобальних економічних парадоксів?
6. Що ви розумієте під парадоксами глобалізації?
7. Надайте основні характеристики парадоксів глобалізації.
8. У чому зміст наслідків процесу глобалізації?
9. Проаналізуйте екологічні та соціальні наслідки процесу глобалізації.

10. У чому проявляється нерівномірність в розподілу вигід та збитків від глобалізації?
11. Назвіть види системних криз, в тому числі з урахуванням кліматичних змін, водного стресу, ресурсних конфліктів.
12. Охарактеризуйте фінансові кризи та їх вплив на світову економіку.
13. Проаналізуйте вплив криз на світову економіку.
14. Проаналізуйте інформаційні процеси в глобальній економіці.

Теми для обговорення:

1. Парадокс глобальної стратифікації.
2. Феномен домашнього заміщення.
3. Парадокс «Філдстайна – Хоріока».
4. Парадокс низької мобільності нетто-потоків капіталу.
5. Парадокс дисоціації.

Література: 1,2,3,6,7,10,13,16

Тема 7. Альтерглобалізм та його форми

Мета: вивчивши сутність альтерглобалізму, визначити його значення для розвитку глобалізації і дослідити програми альтерглобалізму

План

1. Феномен антиглобалізму: природа, прояви та закономірності
2. Програмні проекти антиглобалістів
3. Зовнішні та внутрішні протиріччя сучасного антиглобального руху
4. Альтерглобальні моделі світового економічного розвитку

Опис теми

Сутність альтерглобалізму, його значення для розвитку глобалізації. Програми альтерглобалізму: трансформістська та руйнівна. Соціальна база альтерглобалізму. Його протиріччя, слабкі та сильні сторони.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке альтерглобалізм?

2. У чому суть альтерглобалізму як ідеї ?
3. Хто є суб'єктами альтерглобалізму ?
4. Завдяки яким чинникам альтерглобалізм можна вважати новим типом базової демократії ?
5. Які цілі і завдання альтерглобалізму ?
6. Основні види діяльності антиглобального руху.
7. У чому суть демократичних вимог антиглобалістів ?
8. Які принципи і правила альтерглобального руху ?
9. Відмінності між трансформістським і руйнівним напрямками антиглобалізму.
10. У чому сила і слабкість альтерглобалізму ?

Теми для обговорення:

1. Передумови, принципи і програми альтерглобалізму.
2. Основні види і форми діяльності антиглобалістичних рухів.
3. Оцінка перспективності альтерглобалізму як варіантної економічної платформи світового розвитку.

Література: 1,5,7,9,10,14,15,16

Тема 8. Глобальна економіка як прогностична реальність

Мета: дослідити домінантні прогностичні сценарії глобального розвитку та виявити їх вплив на розвиток країн світу

План

1. Геоекономічний простір і новітня картографія світу.
2. Війни «нового покоління» як генератори нової конфігурації геоекономічного простору.
3. Характер сучасної архітектури геоекономічного простору.
4. Домінантні прогностичні сценарії глобального розвитку.

Опис теми

Особливості сучасного етапу світового розвитку. Сценарії глобального розвитку. Неоліберальна глобалізація. Апокаліпсис: глобальна цивілізаційна катастрофа. Приборкана глобалізація. Неоколоніалізм. Моральна глобалізація. Анархія. Глобалізація свідомості.

Питання для самоконтролю:

1. В чому ви бачите сутність інтернаціоналізації світового відтворювального процесу?
2. Що ви розумієте під інтернаціоналізацією обігу?
3. Назвіть глобальні стратегії і стратегії глобалізації
4. В чому різниця між глобальним корпоративізмом і державною стратегією глобалізації?
5. Що таке державно-корпоративний глобалізм?
6. В чому сутність інтегративних стратегій глобалізації
7. Охарактеризуйте характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку.
8. В чому особливості функціонування сучасних глобальних ринків?
9. Назвіть фактори, що сприяють формуванню глобального капіталу.
10. Проаналізуйте позитивні та негативні наслідки функціонування глобальних ринків.

Теми для обговорення:

1. Геоекономічний простір, новітня поляризація світу та війни "нового покоління" як генератори нової конфігурації геоeкономічного простору
2. Характер сучасної архітектури геоeкономічного простору
3. Домінантні прогностичні сценарії глобального розвитку

Література: 1,2,6,12,17

Тема 9. Регулятивні механізми глобальної економіки

Мета: дослідити трансформацію регулюючої ролі держави в економіці в умовах глобалізації та вивчити вплив багатонаціональних корпорацій на розвиток сучасної світової економіки.

План

1. Об'єкти і методи глобального регулювання.
2. Глобальна ринкова саморегуляція.
3. Роль держави в глобальних умовах розвитку.
4. Становлення глобальних регуляторних інститутів.
5. Глобальні виклики і сталий розвиток.

Опис теми

Трансформація регулюючої ролі держави в економіці в умовах глобалізації. Вплив мета корпорацій на розвиток сучасної світової економіки. Міжнародні організації в системі регулювання глобальної економіки.

Питання для самоконтролю:

1. У чому об'єктивність формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин?
2. Охарактеризуйте принципи формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин.
3. Що необхідно враховувати в процесі формування регулятивних механізмів глобальної економіки?
4. Назвіть особливості становлення глобально інтегрованої регулюючої системи.
5. Що таке глобальні регуляторні інститути?
6. Назвіть основні принципи глобальної регулюючої системи.
7. Які існують шляхи вдосконалення механізмів регулювання глобальної економіки?
8. Охарактеризуйте сутність глобальних регуляторних інститутів.
9. Назвіть проблеми глобальної регулюючої системи.
10. В чому мета функціонування глобальних регуляторних інститутів?
11. Назвіть функції держави в умовах глобалізації.
12. У чому роль трансформації світового співтовариства?
13. У чому відмінність між національними й корпоративними інтересами?
14. Які регулюючі механізми світовою економікою є найбільш ефективними для сталого розвитку?

Теми для обговорення:

1. Можливості впливу на економічні процеси багатонаціональних корпорацій.
2. Проблеми регулювання економічних інтересів багатонаціональних корпорацій і держав.
3. Міжнародні організації у системі регулювання світовою економікою.

Література: 1,2,6,7,10,12

Тема 10. Міжнародні стратегії глобалізації. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації

Мета: вивчити особливості розробки стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації, дослідити стратегію інтеграції України у міжнародний економічний простір

План

1. Глобальні стратегії і стратегії глобалізації.
2. Глобальний корпоративізм.
3. Україна в сучасних глобальних процесах
4. Гео економічна позиція України
5. Конкурентна модель економічного розвитку України

Опис теми

Сутність стратегії, її формування. Стратегії глобального розвитку світу: теллурократія та талассократія, їх ідеологічне обґрунтування. Стратегія інтеграції України у міжнародний економічний простір. Методологічні засади гео економічного аналізу і прогнозування, необхідні для формування стратегії подальшого розвитку України.

Питання для самоконтролю:

1. У чому суть міжнародних стратегій глобального розвитку ?
2. У чому сутність міжнародних стратегій співробітництва в умовах глобалізації?
3. У чому особливості сучасного міжнародного співробітництва?
4. Охарактеризуйте сучасні концепції міжнародної безпеки.
5. За якими показниками теллурократія відрізняється від талассократії ?
6. Які особливості розробки стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації ?
7. Глобальне громадянське суспільство: його потенціал для розвитку економічних відносин.
8. Яка країна має найбільш конкурентоспроможну стратегію економічного розвитку у сучасному світі ?
9. Проаналізуйте необхідність інтеграції національного промислового комплексу до світової промислової системи.

10. Назвіть шляхи вирішення проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації.
11. Охарактеризуйте наслідки і результати співробітництва України з організаціями глобального профілю діяльності.
12. У чому стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур?
13. Що таке глобальна конкуренція?
14. Чому застосування різноманітних типів та форм співробітництва як невід'ємний фактор розвитку науково-технологічної та інноваційної сфер?
15. Чи можливий розвиток пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні? Якщо так, то за яких умов?

Теми для обговорення:

1. Ймовірні альтернативні варіанти цивілізаційного розвитку
2. Варіанти стратегій глобального розвитку світу
3. Оцінювання можливості досягнення глобального компромісу.
4. Моделювання на геоeкономічному атласі світу та його національній частині різних ситуаційних комбінацій організації економічного процесу
5. Потенційні можливості України у геоeкономічному просторі
6. Відносини України і НАТО.

Література: 3,4,6,8,10,11,12,14,15,17

4. ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Одними з перших упровадили в науку термін «глобалізація»:
 - В. Леонт'єв, Й. Шуметер
 - Дж. Маклін, Т. Левітт
 - О. Орука, Ф. Фукуяма
 - М. Маліца, Ю. Цимбалюк
 - О. Орука, Ф. Фукуяма
2. Українська школа глобалістики представлена працями вчених:
 - О. Орука, А. Костіна
 - А. Яншина, Ю. Трусова
 - Д. Лук'яненко, О. Білоруса
 - О. Петренка, Ю. Цимбалюка

- Д.Боткіна, Є.Федорова
- 3. Вчений І. Уоллерстайн у своїх працях щодо глобалістики:
 - проводить межу між традиційним типом інтеграції локальних суспільств – імперіями і сучасним типом – капіталістичною світовою економікою, що виникла у XV—XVI ст.
 - досліджує трансформацію економічної системи не тільки на глобальному, але й на локальному рівнях
 - розглядає глобалізацію як серію аналогічних, однопорядкових тенденцій у різноманітних інституціональних сферах
 - визначає глобалізацію як серію змін, що емпірично фіксуються, різнорідних, але об'єднаних логікою перетворення світу на «єдине місце»
 - формування глобальної системи взаємозв'язку і взаємозалежності між локальними соціальними процесами
- 4. Головна ідея теорії світового суспільства ризику У.Бека:
 - заміщення реальності її симуляцією / образом з використанням логіки віртуальної реальності
 - протиставлення теорії глобалізації та теорії світової системи
 - концепція відносин між соціальною організацією та територіальністю
 - глобальні загрози утворюють глобальне суспільство
 - зміни на двох рівнях: макро- та мікросоціальному та у двох напрямках: власне глобалізація і локалізація глобального
- 5. Найбільш відомими та послідовними критиками глобалізації є американські економісти:
 - Р. Норгаард, Р. Андерхілл, М. Грановетер
 - Д. Барбер, П. Бьюкенен, Дж. Голдсміт
 - М. Хардт, Т. Негрі, А. Аппадурі
 - Р. Робертсон, У. Бек, М. Уотерс.
 - Т.Негрі, М.Вебер, А.Сена
- 6. Моделі-проекти глобального розвитку:
 - «Світ-1» та «Світ-2» Дж. Форрестера, «Межі зростання» («Світ-3») Д.Л. Медоуза
 - проект «Людство перед вибором» М. Месаревича та Е. Пестеля
 - проект «Майбутнє світової економіки» В. Леонтьєва,
 - проект «Link» Л. Клейна
 - всі відповіді вірні

7. З метою вивчення глобальної економіки і факторів, що на неї впливають, використовують моделі-проекти, в тому числі:

- проект «Майбутнє світової економіки» В. Леонтьєва
- проект «Перспектива – 1» І. Брауна
- проект «Горизонти зростання» Дж. Адамса
- проект «WORLD» Р. Джонсона
- проект «Зростання» О. Неклесси

8. Третім базовим напрямом у ході критичного осмислення глобалізації виділяють теорію П. Хірста та У. Томпсона, котрі вважають глобалізацію міфом з метою приховування конфронтації сил трьох регіональних блоків:

- Північної Америки, Західної Європи та Центральної Азії
- Північної Америки, Європи та Східної Азії
- Східної Азії, Центральної Європи, Південної Америки
- Південної Америки, Європи, Африки.
- Центральної Європи, Південної Америки, Африки

9. Теллурократія – це геополітична стратегія, яка на цивілізаційному рівні знаходить вираз у консервативній державно-політичній моделі, в її жорстких юридичних нормах, твердості етичних і соціальних традицій і яка на сьогодні використовується:

- Росією та Китаєм
- Кубою та Північною Кореєю
- Мексикою та Канадою
- Бразилією та Індією.
- Японією та Китаєм

10. Талассократія – це геополітична стратегія, пріоритетами якої є індивідуалізм, розмитість юридичних і етичних норм, технологічний розвиток, легкі зміни зовнішніх культурних ознак за умов збереження внутрішньої ідентичності загальної установки і яка найбільш поширена у:

- Східній Європі та Південній Америці
- Центральній Європі та Близькому Сході
- Північній Америці та Західній Європі
- Північній Африці та Австралії.
- Південній Америці та Азії

11. Г. Мінцберг, Б. Альстренд і Дж. Лемпел наголошують на таких атрибутах економічної стратегії як:

- стратегія є план, орієнтир, напрям розвитку
- стратегія – це перспектива, тобто основний спосіб дії організації або теорії бізнесу

- стратегія – це засіб, маневр, за допомогою якого можна перемогти конкурентів
 - стратегія – це принцип поведінки
 - усі відповіді є вірними.
12. Загальними цілями альтерглобалізму є:
- висунення альтернативної концепції побудови світової системи, майбутні учасники якої не претендують на монополізацію прав глобального управління, а керуються у власних діях існуючою в суспільстві громадською думкою
 - висунення концепції побудови світової системи, яка б у цілому співпадала із глобалізмом і доповнювала його симбіозом усіх відомих за історію людства релігійних вчень
 - висунення альтернативної концепції побудови світової системи, майбутні учасники якої не претендують на монополізацію прав глобального управління, а керуються у власних діях особистою думкою
 - поєднання принципів демократії з тоталітаризмом
 - кожна з вищенаведених цілей відповідає інтересам альтерглобалізму.
13. У теорії «Імперії» європейських теоретиків соціальних рухів М. Хардта та Т. Негрі стверджується, що на сьогодні:
- протистояння національних імперіалістичних держав посилюється
 - розповсюдження демократичних ідей в усьому світі послаблюють протистояння національних імперіалістичних держав
 - новий глобальний капітал за допомогою власного інституційного механізму (ООН, ВМФ, Світового банку, Великої вісімки) створює новий глобальний імперський суверенітет
 - підвищується рівень добробуту населення окремих регіонів світу за допомогою здійснення контролю за виробництвом і розподілом суспільних благ регіональних економічних угруповань.
 - країни Третього світу створюють нову імперію.
14. Одним з перших методологічних кроків у здійсненні економічного аналізу, прогнозування та оперування України у геоekonomічному просторі є:
- визначення глибини задіяння геоekonomічних атрибутів в процес оперування національної економіки у глобальному просторі
 - аналіз нормативно-правового забезпечення системи геоekonomічного оперування

- моделювання на геоeкономічному атласі світу та його національній частині різноманітних ситуаційних комбінацій
- визначення ступеню готовності національної військової компоненти захищати національні економічні інтереси.
- розроблення характеристики стратегічних тенденцій Росії у глобальній економіці

15. Карта видів діяльності (геоекономічний регіоналізм):

- пов'язана з подрібненням геоeкономічного простору залежно від спеціалізації тих чи інших регіонів
- відображає формування особливих фінансових потоків у геоeкономічному просторі, в тому числі і віртуальних
- відображає систему митної діяльності у геоeкономічному просторі
- демонструє переміщення військових структур, баз, опорних пунктів сил швидкого реагування, військових структур з контролю за стратегічними комунікаціями, портовими спорудами, магістралями, системою газо- та нафто гонів
- світовий ринок представляється у вигляді експортно-імпортних операцій із відповідною кон'юнктурою

16. Товарно-вартісна карта:

- світовий ринок представляється у вигляді експортно-імпортних операцій із відповідною кон'юнктурою
- відображає стимули та мотивації до формування наднаціональних організаційних структур, відмінних від національних і закріплених у глобальних нормативно-правових домовленостях, меморандумах
- наносять контури сировинних, енергетичних, людських ресурсів, задіяних у глобальних відтворювальних процесах
- дає можливість передбачити зародження екологічних катастроф, включаючи екологічний аспект у національну стратегію розвитку
- призначена відображати поступове формування новітніх утворень – етнекономічних систем.

17. Карта геокультурного простору:

- демонструє, як під впливом культурних подій на карті світу сформувалися «ядрові платформи» (ідеологічні програми) цивілізацій
- відображає формування особливих фінансових потоків у геоeкономічному просторі
- відображає систему митної діяльності у геоeкономічному просторі

- світовий ринок представляється у вигляді експортно-імпорتنих операцій із відповідною кон'юнктурою

- відображає стимули та мотивації до формування наднаціональних організаційних структур, відмінних від національних

18. Аналіз тенденцій гео економічного розвитку дозволяє зробити висновки:

- у системі світового господарства має відбутися кардинальний поворот у бік економічної інтеграції, відкритої економіки

- країни, що розвиваються, виконуватимуть скоріше роль виробників, ніж споживачів

- країни, що розвиваються, мають можливість зменшити відставання від країн-лідерів

- динаміка країн світового центру та динаміка країн периферії матимуть взаємодоповнюючий характер

- країни, що розвиваються, гальмуватимуть загальноцивілізаційний процес

19. Нова модель світоустрою, що відображає особливості сучасних міждержавних відносин в умовах глобалізації, зображена у працях О. Неклесси у вигляді шестиярусної схеми, до якої входять:

- чотири регіони (південноатлантичний, євразійський, північний, африканський) і два транснаціональні простори (транснаціональний світ і глибока Північ)

- чотири регіони (північноатлантичний, тихоокеанський, євразійський, південний) і два транснаціональні простори (транснаціональний світ і глибокий Південь)

- чотири регіони (азійський, південно-східний, тихоокеанський, західний) і два транснаціональні простори (транснаціональний світ і глибокий Схід)

- чотири регіони (східний, північноатлантичний, західноєвропейський, східнотихоокеанський) і два транснаціональні простори (транснаціональний світ і глибокий Захід).

- Чотири регіони (західний, південно-східний, північний, азійський) і два транснаціональні простори (транснаціональний світ і глибокий Захід)

20. Критика глобалізації з боку професійних союзів та культурних традиціоналістів базується на:

- феномені створення багатокультурного середовища

- на тому факті, що процеси глобалізації абсолютно ігнорують соціально-політичний лад окремої країни заради досягнення цілей гіпотетичної загальної стабільності

- бажанні населення будь-якої країни адаптуватися до сучасного економічного середовища
 - на передбачуваності загроз економіці кожної країни з боку загального економічного простору.
 - немає правильної відповіді
21. До представників першого базового критичного напрямку процесів глобалізації, які виходять з того, що глобалізація досить специфічно інтегрує світ і що стратифікація світової спільноти матиме нові виміри, відносяться:
- Р. Кеохане, Дж. Най, Дж. Грей
 - Д. Боткін, О. Білорус, В. Рокочі
 - Й. Шумпетер, Л. Фейербах, У. Фолкнер
 - А. Сена, М. Вебер, М. Кастельс.
 - В. Рокочі, М. Вебер, У.Бек
22. Четвертий базовий критичний напрям процесу глобалізації економіки порушує проблему відкритості економіки, яка розглядається у працях:
- М. Месаревича, Є. Пестеля
 - П. Капіці, Є. Федорова
 - Р. Гілпіна, Дж. Айкенберрі
 - А. Панаріна, Н. Моєсеєва.
 - Є. Пестеля, Н. Моєсеєва
23. До вчених, які глибоко вивчали парадокси глобалізації, належать:
- Дж. Найсбітт, І. Іванов, Ч. Хенді
 - І. Валлерстайн, Д. Гвішіані, М. Моїсеєв
 - М. Голанський, К. Поланьї, Ж. Атталі
 - Р. Робертсон, І. Шумпетер, Р. Норгаард.
 - Ж. Атталі, І. Валлерстайн, І. Шумпетер
24. Феномен домашнього заміщення досліджували:
- Ч. Хенді, М. Портер, М. Кастельс
 - М. Голанський, Дж. Сорос, К. Омас
 - А. Вебер, Т. Левітт, Р. Кобден
 - Г. Марковіц, Х. Грубел, Дж. Тобін.
 - Ч. Хенді, Р. Кобден, Дж. Сорос
25. Вихідною теоретичною базою аналізу діяльності метакорпорації є теоретичні розробки:
- Е. Азроянца, Ф. Черні
 - М. Вебера, Л. Брауна

- А. Етціоні, Р. Андерхілла
 - Р. Коуза та О. Уільямсона.
 - Ф. Черні, А. Етціоні
26. До вчених, які займалися розробленням теорії економічної влади відносяться:
- Дж. К. Гелбрейт, Р. Мюллер
 - Д. Гвішіані, М. Моїсеєв
 - Т. Веблен, П. Еткінс
 - Т. Скопол, К. Поланьї.
 - Т. Веблен, К. Поланьї
27. Альтерглобалізм є новим типом базової демократії, який ґрунтується на засадах:
- соціального партнерства, соціального захисту та інститутів соціальної держави та реальних демократичних цінностях
 - поєднання принципів демократії з тоталітаризмом
 - соціального партнерства та авторитаризму
 - християнської моралі.
 - концепції побудови світової системи, майбутні учасники якої не претендують на монополізацію
28. Сутність другого базового критичного напрямку глобалізації ґрунтується на тому, що:
- країни, що відповідають вимогам Вашингтонського консенсусу, вважаються країнами, які розвиваються
 - ідея вільноринкової економічної самостабілізації, яка автоматично досягається, є єдиною правильною
 - наслідком реалізації програми Вашингтонського консенсусу могло бути гальмування розвитку нових індустріальних країн
 - реалізація програми Вашингтонського консенсусу ставила за мету десоціалізації країн світової периферії
 - немає правильної відповіді
29. П'ятий базовий критичний напрям процесу глобалізації економіки, представлений Я. Бхагваті, П. Крюгманом та Дж. Стігліцем, акцентує увагу на тому, що найбільш доцільним є побудова системи вільного ринку для:
- товарів
 - послуг
 - капіталів
 - ТНК
 - усі відповіді є вірними.

30. Шостий базовий критичний напрям процесу глобалізації економіки займають американські ізоляціоністи на чолі із П. Бьюкененом, котрі сприймають глобалізацію як:

- відкриття кордонів США перед емігрантами з найбідніших країн світу
- експорт технологічних і енергетичних ресурсів
- виїзд за кордон найбільш кваліфікованих фахівців, учених
- систему допуску на американський ринок демпінгових товарів із країн з дешевою робочою силою, що послаблює міжнародні позиції США.

○ імпорт технологічних ресурсів

31. Фіксування гео економічного становища України передбачає визначення, чи є вона:

- країною-системою країною, що орієнтується на зовнішні ареали та очолює інтернаціоналізовані відтворювальні ядра
- країною, що делегує власні комплекси та господарських суб'єктів як ланки глобальних відтворювальних ланцюжків
- країною, що не бере участі у глобальних відтворювальних зв'язках
- немає правильної відповіді
- усі відповіді є вірними.

32. Ступінь готовності зовнішньоекономічної системи України до відстоювання гео економічних національних інтересів визначається внаслідок:

- визначення формаційних координат національного економічного розвитку (соціально-економічний лад, його форми, типи тощо)
- нанесення на гео економічних атлас світу визначених національних інтересів, гео економічних тенденцій, зон впливу
- участі України у економічних, політичних та інших міжнародних об'єднаннях та організаціях
- визначення відношення України (її національного економічного комплексу чи господарського суб'єкт до сучасних цивілізаційних моделей розвитку.
- делегування власних комплексів та господарських суб'єктів як ланки глобальних відтворювальних ланцюжків

33. Моделювання Україною на геоeкономічному атласі світу та його національній частині різноманітних ситуаційних комбінацій має метою:

- визначення розбіжності та особливості застосування тих чи інших геоeкономічних атрибутів відповідно до специфіки України
- моніторинг фінансових потоків, міграції інтелектуальної і робочої сили
- вирішення питання про готовність військових сил України захищати її геоeкономічні інтереси
- визначення глибини оперування України на геоeкономічному атласі чи його національній частині.
- виявленням вектору національних стратегічних тенденцій у глобальній економіці

34. Ступінь готовності зовнішньоекономічної системи України до відстоювання своїх геоeкономічних інтересів визначається:

- виявленням вектору національних стратегічних тенденцій у глобальній економіці
- визначенням типу системи національних геоeкономічних інститутів
- участю України у альянсах, союзах, пулах, представництвах різних країн світу
- переглядом максимально можливої кількості карт геоeкономічного атласу і визначення на них зон економічного впливу України

○ усі відповіді є вірними.

35. Геоeкономічний підхід до вивчення міжнародних економічних трансформацій полягає у формуванні системи поглядів, в основі якої є:

- уявлення глобальної економіки як єдиної економічної популяції взаємопов'язаних і взаємозалежних національних економік
- дослідження глобальної економіки як сукупності економік регіонів світу
- сприйняття глобальної економіки як об'єднання економік найбільш розвинутих країн світу
- класичні уявлення про міжнародну економіку як про механічну суму економік окремих країн

○ усі відповіді є вірними

36. Характерними суб'єктами глобальної економіки є:

- держава
- малий бізнес окремих країн світу

- технопарки
- транснаціональні корпорації.
- середній бізнес окремих країн світу

37. До закономірностей функціонування глобальної економіки відноситься:

- гальмування загальноцивілізаційного процесу через обмеженість доступу до ресурсів і технологічно-управлінських інновацій
- зменшення масштабів безпосередньо міжнародного виробництва
- активізація інтеграції мікро- та макроструктур завдяки міжнародній стандартизації та ринковій уніфікації
- рівномірний розподіл витрат і доходів на глобальних ринках
- пропорційність розвитку і зменшення розриву у соціально-економічному, науково-технологічному розвитку між країнами і регіонами.

38. Валлерстайн, досліджуючи закономірності функціонування глобальної економіки, приділяє особливу увагу:

- екологічному становищу навколишнього середовища
- соціально-економічній та демографічній поляризації світу
- демілітаризації економіки
- духовному розвитку світової спільноти
- процвітанню розвинених держав

39. Критики глобалізації з лівого політичного флангу принципово виступають проти:

- експлуататорської сутності приватного капіталу
- послаблення корпоративної влади у світі
- зменшенні втручання держави в економіку
- зниження субсидій підприємствам, що створюються
- всі відповіді вірні

40. Критики глобалізації з правого політичного флангу (передусім у США) все більше відчувають загрозу втрати:

- впливу на економіку різних країн світу
- національного суверенітету
- джерел сировинних та енергетичних ресурсів
- висококваліфікованих фахівців
- впливу на політику

41. М. Обстфельд та А. Тейлор дослідили парадокс сучасної глобалізації, що стосується:

- низької мобільності нетто-потоків капіталу

- динаміки портфельних інвестицій
 - стратифікації економічного розвитку країн і регіонів світу
 - інноваційних технологій
 - усі відповіді є вірними
42. В умовах небаченого розмаху і швидкості протікання глобалізації суперечності і парадокси цього процесу:
- послаблюються
 - залишаються на колишньому рівні
 - мають тенденцію до вирішення
 - загострюються і перетворюються на загрозу глобальної стабільності.
 - немає правильної відповіді
43. Парадокс дисоціації виник на стику двох глобальних тенденцій:
- інтеграції і дезінтеграції
 - локалізації і глобалізації
 - глобалізації і регіоналізації
 - дезінтеграції і регіоналізації.
 - дезінтеграції і локалізації
44. Парадокси глобалізації фінансового ринку частково пояснюються:
- надмірним збільшенням обсягів прямих іноземних інвестицій
 - диспропорцією його розвитку на користь похідних фінансових документів
 - значною лібералізацією здійснення міжнародних фінансових операцій
 - поглибленням нерівномірності економічного розвитку країн і регіонів світу
 - усі відповіді є вірними.
45. В умовах глобалізації регулююча роль держави в економіці:
- збільшується
 - зменшується
 - залишається без змін
 - нівелюється
 - усі відповіді є вірними
46. Внаслідок глобальних трансформацій у сучасному світі з'явилися такі форми держав, як:
- країни-регіони
 - країни-системи

- країни, ізольовані від світу
 - вірними є перші дві відповіді.
 - країни-автаркії
47. Узявши за ознаку класифікації кількість полюсів влади, що координують світогосподарські процеси, інституційний устрій можна представити як:
- уніполярну систему
 - біполярну систему
 - поліполярну систему
 - триполярну систему
 - усі відповіді є вірними.
48. Уніполярну систему інституційного устрою світу розглядає концепція:
- регіонального інтеграційного утворення
 - міжнародного об'єднання корпорацій
 - монополістичної диктатури
 - країни-гегемона.
 - автономізації
49. Теорія бі- чи триполярної системи включає до свого складу такий основний напрям інституційного забезпечення глобальних трансформацій:
- об'єднання регіонів світу з найбільш розвинутою економікою
 - коаліції держав
 - систему кластерів провідних галузей економіки
 - союз найбільш впливових економічних організацій світу.
 - концепція країни-гегемона
50. Теорія поліполярного світу передбачає:
- спільність інтересів у вирішенні глобальних проблем
 - уніфікацію інтересів окремих країн і народів у межах світового простору
- об'єднання інтересів регіонів світу з найбільш розвинутою економікою
- автономність поглядів у веденні бізнесу різних країн і регіонів світу.
- об'єднання інтересів регіонів світу з найменш розвинутою економікою
51. Альтерглобальний рух за своєю сутністю – це:
- рух за модернізовану глобалізацію
 - рух за технократичну глобалізацію,

- рух за альтернативну глобалізацію
- рух за інноваційну глобалізацію
- рух за екологічну глобалізацію.

52. Неоліберальна глобалізація, як сценарій глобального розвитку, характеризується:

- безпрецедентним нарощуванням усіх відомих форм нерівності майже в усіх сферах діяльності людини
- демократизацією міжнародних економічних відносин
- ефективним співробітництвом усіх суб'єктів глобальної економіки
- скороченням нерівномірності економічного розвитку між різними країнами світу.
- всі відповіді вірні

53. Глобальна цивілізаційна катастрофа передбачає:

- колапс світового господарства через недотримання екологічних норм виробництва
- агресивну політику прориву країн-лідерів за рахунок решти держав світу
- руйнацію світової економіки внаслідок глобальних природних катаклізмів
- економічну кризу внаслідок невідповідності дій суб'єктів глобальної економіки.
- встановлення транскордонних зв'язків країни-гегемона із сусідніми країнами

54. Сценарій приборканої глобалізації є можливим внаслідок впровадження програми реального консенсусу міжнародної солідарності суб'єктів глобальної економіки завдяки:

- встановленню контролю за дотриманням чинних міжнародних норм, правил, стандартів міжнародної економічної діяльності
- утворенню транснаціональних структур, які розробляють і реалізують механізми вирішення глобальних соціально-економічних проблем
- здійсненню контролю над капіталами
- стабілізації основних ринків сировини шляхом укладання міжнародних товарних угод
- усі відповіді є вірними.

55. Моральна глобалізація обґрунтовує необхідність створення єдиного політичного руху:

- прибічників стійкого розвитку антиглобалістів

- антиглобалістів та послідовників глобального неокolonіалізму
- прибічників неоліберальної глобалізації
- прибічників приборкання глобалізації
- послідовників глобального неокolonіалізму та неоліберальної глобалізації.

56. Стратегічні настанови глобального неокolonіалізму на сучасному етапі зводяться до завдань:

- сприяти дезінтеграційним процесам у межах національних держав
- руйнувати національні економіки під гаслом «відкритості» та розмивати суверенність рішень, що приймаються країнами
- створювати бар'єри на шляху виникнення великих державних і наддержавних утворень
- здатності військової присутності в будь-якій частині світу
- усі відповіді є вірними.

57. Чинниками глобалізації є:

- транснаціоналізація
- економічна лібералізація
- НТП та інформаційна революція
- глобальна ринкова ідеологія
- усі попередні відповіді правильні.

58. Серед функціональних складових глобальної економіки немає:

- міжнародної торгівлі
- транснаціональних корпорацій
- міжнародної науково-технічної сфери
- міжнародного виробництва
- міжнародної валютно-фінансової сфери.

59. Конкурентоспроможність країни в глобальній економіці переважно визначається:

- надлишком природних ресурсів
- ефективним державним втручанням в економіку
- комплексною продуктивністю чинників виробництва та його ефективністю
- низькою ставкою банківського відсотка та низькими податками
- дешевим рівнем оплати праці в експортоорієнтованих галузях.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізацій на перспектива : монографія / Лук'яненко Д. Г., Поручник Д. Г. та ін. К. : КНЕУ, 2010. 334с.
2. Білорус О. Г. Економічна система глобалізму : монографія. К. : КНЕУ, 2015. 360 с.
3. Глобальна економіка : підручник / за заг. ред. Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник. К. : КНЕУ, 2015. 588 с.
4. Глобальна економіка : навч. посібник / Т. В. Шталь, Ю. Б. Доброскок, О. О. Тищенко, Н. В. Проскурніна, Ю. О. Світлична. Харків : Вид-во «Форт», 2016. 358 с.
5. Глобальна економіка : навч. посібник / Н. М. Вдовенко, Л. В. Богач, В. Л. Гераймович, К. С. Кваша, М. М. Павленко. К. : НУБіП України, 2017. 319 с.
6. Лук'яненко Д. Г., Поручник Д. Г. Глобальна економіка ХХІ століття: людський вимір : монографія. К. : КНЕУ, 2018. 421 с.
7. Білорус О.Г. Глобалізація і безпека розвитку: К. : КНЕУ, 2017.
8. Глобалізація світового господарства: геопросторовий вимір / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька, Б. П. Яценко та ін. К. : Київський університет, 2016. 160 с.
9. Столярчук Я. М. Глобальні асиметрії економічного розвитку : монографія / К. : КНЕУ, 2009. 302 с.
10. Кіптенко В. К., Яценко Б. П. Глобальні виклики сучасності: суспільно-географічний вимір. К. : Київський університет, 2015.
11. Кузьмін О. Є. Глобальна економіка: навч. посібник. Львів : Вид-во Львів. Політехніки, 2016. 300 с.
12. Куцик П. О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія. Львів : Вид-во ЛКА, 2015. 594 с.
13. Липов В. В. Глобальна економіка : навч. посібник. К. : Центр навч. літератури, 2018. 439 с.
14. Мазурок П. П. Глобальна економіка : навч. посіб. Львів : «Магнолія 2006», 2011. 208 с.

15. Павлов О. І. Тенденції розвитку цивілізацій в контексті глобалізації : навч. посібник з грифом МОН. Одеса : Астропринт, 2015. 288 с.
16. Радзівська С. О. Глобальна економіка : курс лекцій. К. : «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. 344 с.
17. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. К. : Знання, 2007. 670 с.

ТЕМАТИКА ДЛЯ НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ

1. Транснаціоналізація як ключовий фактор формування глобальної світової економіки.
2. Імперативи та суперечності економічної глобалізації.
3. Імперативи та суперечності соціальної глобалізації.
4. Імперативи та суперечності демографічної глобалізації.
5. Сучасні асиметрії глобальної економіки.
6. Поляризація соціально-економічних параметрів глобального розвитку.
7. Глобальна інституалізація економічного розвитку.
8. Вплив глобалізації на країни, що розвиваються.
9. Вплив глобалізації на високорозвинені країни світу.
10. Негативні прояви глобалізації.
11. Позитивні прояви глобалізації.
12. Соціалізація глобальної економіки.
13. Віртуалізація глобальної економіки.
14. Інтелектуалізація глобальної економіки.
15. Вплив глобалізації на економіку України.
16. Позіціонування економіки України в глобальній економічній системі.
17. Україна в контексті сучасних глобальних трансформацій.
18. США в контексті сучасних глобальних трансформацій.
19. Китай в контексті сучасних глобальних трансформацій.
20. Бразилія в контексті сучасних глобальних трансформацій.
21. Росія в контексті сучасних глобальних трансформацій.
22. Індія в контексті сучасних глобальних трансформацій.
23. Сучасні виклики глобалізації для країн, що розвиваються.
24. Сучасні виклики глобалізації для високорозвинених країн.
25. Сучасні виклики глобалізації для України.
26. Загальна характеристика глобалізованих ринків.
27. Глобалізація та безпека економічного розвитку.
28. Фінансово-економічні кризи в умовах глобалізації.
29. Конструкції корпоративних структур глобальної економіки.
30. Варіанти стратегій глобального розвитку світу.